

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Anaje Narbaiza Aldai

*Bergara,
Gipuzkoa
(1960)*

Aurkibidea

Biografia

Larrarte baserrian jaioa, Kokote auzoan (orain Arane auzoa). Aita bertakoa zuen eta ama, berriz, Angiozarko Arregitorre baserrikoa, Partaitti auzokoa. Hiru anai-arrebetan erdikoa da. Kontxita Maiztegirekin ibili zen eskolan, Aranzadi ikastola sortu zen arte: hara eramane zituzten, baina ikasketak erdaraz egiten jarraitu zuten hala ere (modu librean 2. Batxilergoko azterketak egiteko). Bergarako institutura joan zen gero, eta handik Elementalera. Elay lantegian hasi zen lanean, eta lanean ari zen bitartean ingeniari-tza teknikoa ikasi zuen Arrasateko Eskola Politeknikoan. 1987tik aurrera, Elay enpresaren euskara planaren gidarietako bat izan da 2013ra bitarte; Eusko Jaurlaritzaren EUSLAN proiektu pilotua ere koordinatu zuen (2015-2018). EHEko kide izan zen 1979 urtetik aurrera. 1983tik 1993ra HB alderdiko zinegotzi kargua izan zuen Bergarako Udalean. "*Bergarako euskara*" liburuan parte hartu zuen, eta baita "*Zura. Arotzak eta etxegileak*" liburuan ere. Sendabelarrei buruzko "*Erremeixuak*". *Osasuna munduko ondasuna*" ikus-entzunezkoa ere prestatu zuten, elkarlanean. Jose Luis Elkororekin egin diogu elkarriketaren zati bat, Elay enpresako euskara planari buruzkoa.

Zintak

BER-374

- **Proiektua:** Euskararen historia soziala Bergaran

- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxeberria, Idoia
- **Data**: 2023-02-16
- **Iraupena**: 53 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Sapsootham, Itziar

BER-375

- **Proiektua**: Euskararen historia soziala Bergaran
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxeberria, Idoia
- **Data**: 2023-02-16
- **Iraupena**: 86 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

Pasarteak

1. Euskararen erabilera etxean, auzoan eta kalean

- **Erref**: BER-374/003
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:01:13. **Bukatu**: 00:03:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Etxean beti euskaraz egin dute baina kalean gaztelaniaz egiten zenez, anai-arrebak ere horrela hasi ziren etxean. Gerora euskarara bueltatu ziren. Institutuan denek gaztelaniaz egiten zuten eta urteetara jakin dute nortzuk ziren euskaldunak. Umetan, auzokoekin euskaraz egiten zuten baina etxean gertatutakoa errepikatu zen.

2. Elementalean oso gustora ikasi zuen

- **Erref**: BER-374/004
- **Iraupena**: 0:04:06. **Hasi**: 00:03:13. **Bukatu**: 00:07:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Kontxita Maiztegi maistrarekin egin zituen lehenengo ikasketak. Aranzadi ikastola sortu zenean hara eraman zuten baina ikasketak erdaraz ziren. Bergarako institutura joan zen gero, eta handik Elementalera. Hemen euskaraz libre egin zezaketen, giroa hobeagoa zen eta orduan hasi zen benetan ikasten. Irakasle gehienekin euskaraz hitz egiten zuten nahiz eta azterketak gaztelaniaz izan.

3. Euskaltzaletasuna herriko giroagatik piztu zitzaion

- **Erref**: BER-374/005
- **Iraupena**: 0:03:04. **Hasi**: 00:07:19. **Bukatu**: 00:10:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Euskaltzaletasuna, herrian zegoen giro euskaldunagatik piztu zitzaion. Bergaran euskararekin lotutako elkarte asko zeuden. 14-15 urterekin jabetu zen euskalduna izatea zer zen.

4. Euskaltzaletasuna sendotzen

- **Erref:** BER-374/006
- **Iraupena:** 0:03:33. **Hasi:** 00:10:23. **Bukatu:** 00:13:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Euskaltzaletasuna sendotu zitzaion Elementalean ikasi zuen denboran. UNED-a sortu zenean, hango irakasle baten alabak zaintzen zituen eta beste ikuspegi bat ezagutu zuen. UNED-ek antolatzen zituen euskarazko ekitaldietara joaten zen. Bergaran jaialdi ugari antolatzen ziren, denak euskararekin lotutakoak. Ikusten zuena gustatzen zitzaionez, bera ere inplikatzeko hasi zen. Elementalean egiten ziren ikasle-bilerak euskaraz ziren.

5. Euskal Herrian Euskaraz elkarteak

- **Erref:** BER-374/007
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:13:56. **Bukatu:** 00:16:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

1979an Euskal Herrian Euskaraz (EHE) elkartean sartu zen eta Bergaran talde polita sortu zen. Eva Alberdi, Okina, Fermin Korkostegi, Juan Martin Elexpuru... Hizkuntzarekiko erabateko kontzientzia hartu zuen, EHEn, UNED-en eta gau-eskoletan ibili zenean. Txillardegiaren diskurtsoen indarra.

6. Euskal Herrian Euskaraz-en ekimenak

- **Erref:** BER-374/008
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:16:23. **Bukatu:** 00:19:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)

Laburpena:

EHE-ko ekintzetako bat, herri dendak euskararen erabileragatik sailkatzea izan zen. Panel handi bat ipini zuten Seminarioko atzeko paretan. Telebista euskaraz izateko kanpainak eta manifestazioak.

7. Telebistan euskara batua arrotza zen askorentzat

- **Erref:** BER-374/009
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:19:13. **Bukatu:** 00:20:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Telebista

Laburpena:

Egunkariak, telebistak... nahiz eta euskaraz hasi askotan praktikotasunagatik gaztelaniara nola jotzen duten. ETB hasi zenean, jendeak arrotz moduan ikusten zuen bertan hitz egiten zen euskara.

8. Euskaraz entzuteko gosea zuen jendeak

- **Erref:** BER-374/011
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:20:54. **Bukatu:** 00:23:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)

Laburpena:

Iparraldetik etorritako Mattin eta Xanpun bertsolarien saioa gogoratzen du. Urtetik urtera jende gehiago biltzen zen bertsoak entzuteko. Euskaraz entzuteko gosea zuen jendeak. Kontzertuekin berdina gertatzen zen.

9. Kulturaren bidez euskaraz ospea berreskuratu zuen

- **Erref:** BER-374/012
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:23:06. **Bukatu:** 00:24:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)

Laburpena:

Aurretik euskarak galdu zuen prestigioa edo ospea nola berreskuratu zuen kulturaren bitartez.

10. Kalean euskaraz hitz egiteko erabaki pertsonala

- **Erref:** BER-374/013
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:24:20. **Bukatu:** 00:26:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Elementalera ikastera joan zenean, euskaraz kalean berriz hitz egiteko "txip"-a aldatu zitzaion baina kuadrillan ez zuten denek euskaraz hitz egin Euskal Herrian Euskaraz eta gainerako elkarte euskaldunak sortu ziren arte.

11. Baserritarra izateagatik gutxietsia

- **Erref:** BER-374/014
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:26:47. **Bukatu:** 00:29:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:

Baserritarra izateagatik irainak jasan zituen institutuan. Elementalean gauzak guztiz aldatu ziren, bai irainengatik eta baita hizkuntzagatik ere.

12. HB-ko zinegotzia

- **Erref:** BER-374/015
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 00:29:37. **Bukatu:** 00:31:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak

Laburpena:

Ezker abertzalean militatzen hasi zen 1981ean, eta 1983an HB-ko zinegotzia izan zen Bergaran, Juan Ramon Aranguren, Txatxi Elortza eta Minguez-ekin.

13. 1983an Bergarako Udalean ia dena gaztelaniaz

- **Erref:** BER-374/017
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:34:15. **Bukatu:** 00:36:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Zinegotzia izan zenean Udalean zegoen hizkuntzarekiko egoera zein zen azaltzen du. Aktak, idatziak, txostenak... gaztelaniaz egiten ziren. Kultura eta Euskara Sailetan bakarrik egiten zen dena euskaraz. Ikastolak sortuak zeuden eta jendea alfabetatzen zegoen, baina Udalaren barruan oraindik ez zen pauso hori eman.

14. Udalean oposizioan lanean

- **Erref:** BER-374/018
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 00:36:42. **Bukatu:** 00:39:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:

Zinegotzi zela, aktoreak biluzik agertuko ziren antzezlan bat Bergarako frontoian egiteko baimena eman edo ez eztabaidatzen ibili ziren. Beraien alderdiak ez zuen proiektu zehatzik inoiz gauzatu. Oposizioaren lana egiten zuten gehienbat, herritarren edo herriko eguneroko kontuetan.

15. Bergarako kartzela zaharraren eraikina berreskuratzen

- **Erref:** BER-374/019
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:39:39. **Bukatu:** 00:41:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:

1987an HB-ek Bergarako alkatetza lortu zuenean aurrera eraman ziren proiektuak. Anajerentzat garrantzitsuena kartzela zaharraren eraikina berreskuratzea izan zen, eskola tailerraren bidez. Gaur egun gaztetxea da.

16. Artxibozaina Bergaran

- **Erref:** BER-374/020
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:41:55. **Bukatu:** 00:43:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:

Udal-gobernuan egon zirenean, museoko eta euskarazko teknikaria eta artxibozainaren plazak atera zituzten. Beraiek bidea zabaldu zuten.

17. Bergaran musika taldeei laguntzen

- **Erref:** BER-374/021
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:43:16. **Bukatu:** 00:44:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:

Musika talde ugari zeuden Bergaran garai batean eta udal-gobernutik hauei laguntzeko erabakia hartu zen. Udal-gobernuetan hartzen diren erabakiak epe luzera planifikatu behar dira, lau urteko legealdiak oso motzak baitira emaitzak ikusteko.

18. LAB-eko kidea

- **Erref:** BER-374/023
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:44:40. **Bukatu:** 00:45:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

LAB sindikatuko kidea da, euskara-planen arloan. Arlo sindikalean ez du aparteko lanik egin.

19. "Bergarako euskara" liburua

- **Erref:** BER-374/024
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:45:43. **Bukatu:** 00:48:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

"Bergarako euskara" liburua modu kolektiboan nola prestatu zuten, Juan Martin Elexpuru eta Gerardo Elortzaren gidaritzapean. Liburua 1988an argitaratu zen eta geroztik herri hizkerak batu dituen hainbat liburu argitaratu badira ere, Bergarakoa lehena edo lehenetarikoa izan zen.

20. "Zura. Arotzak eta etxegileak" liburua

- **Erref:** BER-374/025
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:48:04. **Bukatu:** 00:49:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

"Zura. Arotzak eta etxegileak" liburua nola prestatu zuen Juan Martin Elexpurrekin batera.

21. "Erremeixuak. Osasuna munduko ondasuna" ikus-entzunezkoa

- **Erref:** BER-374/026
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:49:56. **Bukatu:** 00:52:17

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak

Laburpena:

"Erremeixuak. Osasuna munduko ondasuna" ikus-entzunezkoa zergatik eta nola prestatu zuen azaltzen du.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-10-01

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com